

19 DECEMBER 2010 – VIERDE ZONDAG VAN DE ADVENT**EERSTE LEZING**

JESAJA 7, 10-14

In die dagen sprak Jesaja tot Achaz: „Vraag de Heer, uw God, om een teken, hetzij hoog aan de hemel of diep in de hel.”

Maar Achaz antwoordde: „Ik vraag niet om een teken; ik wil de Heer niet op de proef stellen.”

En Jesaja sprak: „Luister dan, Huis van David, is het u niet genoeg mensen te ergeren, dat gij ook mijn God tot ergernis wilt zijn? Daarom geeft de Heer u ook ongevraagd een teken: zie, de maagd zal ontvangen en een zoon baren, en zij zal hem noemen ‘Immanuël’: ‘God-met-ons.’”

TWEDE LEZING

BRIEF AAN DE ROMEINEN 1, 1-7

Van Paulus, dienstknecht van Christus Jezus, door Gods roeping apostel, bestemd voor de dienst van het evangelie dat God eertijds door zijn profeten in de heilige geschriften heeft aangekondigd.

Het is de boodschap over zijn Zoon, die naar het vlees geboren is uit het geslacht van David, die naar de heilige Geest is aangewezen als Zoon van God door Gods machtige daad, door de opstanding uit de doden, Jezus Christus onze Heer. Door Hem heb ik de genade van het apostelschap ontvangen, om ter ere van zijn naam onder alle volken mensen te brengen tot de gehoorzaamheid van het geloof. Ook gij hoort bij hen, geroepen als gij zijt door God tot gemeenschap van Jezus Christus.

Ik zend mijn groeten aan u allen in Rome: God heeft u lief en riep u tot zijn heilige gemeente. Genade en vrede voor u vanwege God onze Vader en de Heer Jezus Christus!

EVANGELIE

MATTEUS 1, 18-24

De geboorte van Jezus Christus vond plaats op deze wijze. Toen zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, bleek zij, voordat ze gingen samenwonen, zwanger van de heilige Geest. Omdat Jozef, haar man, rechtschapen was en haar niet in opspraak wilde brengen, dacht hij erover in stilte van haar te scheiden.

Terwijl hij dit overwoog, verscheen hem in een droom een engel van de Heer die tot hem sprak: „Jozef, zoon van David, wees niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen: het kind in haar schoot is van de heilige Geest. Zij zal een zoon ter wereld brengen die gij Jezus moet noemen, want Hij zal zijn volk redden uit hun zonden.”

Dit alles is geschied, opdat vervuld zou worden wat de Heer gesproken heeft door de profet, die zegt: „Zie, de maagd zal zwanger worden en een zoon ter wereld brengen, en men zal Hem de naam Immanuël geven.” Dat is in vertaling: God-met-ons.

Ontwaakt uit de slaap deed Jozef zoals de engel van de Heer hem bevolen had en nam zijn vrouw tot zich.

Schriftlezingen © Katholieke Bijbelstichting 's Hertogenbosch, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

— Kris DEPOORTERE —

Naam te grabbel

JOZEF WAS EEN RECHTVAARDIG MAN, zegt de Bijbel. Toch doet hij illegale dingen om anderen te beschermen. Hij is „een man van eer”. Toch gooit hij zijn naam te grabbel.

Miriam vertelt haar verloofde, Jozef, dat ze een kind verwacht. Maar het kind is niet van hem. Jozef beslist de relatie in stilte te verbreken. Zo redt hij het leven van Miriam. De Wet zegt dat hij haar moet aangeven en dat zo'n vrouw gestenigd wordt. Maar dan weet iedereen meteen dat Jozef voor schut werd gezet. Eigen naam en faam zijn belangrijk voor Jozef, maar toch vooral de faam van zijn lieve Miriam. Jozef heeft er zelfs illegale praktijken voor over. Miriam niet aangeven, dus.

Dan verschijnt een spelbreker „in Godsnaam”, een engel, en hij vraagt Jozef precies zijn eigen faam in te zetten. Hij moet die vrouw bij zich in huis nemen en haar kind opvoeden. Sinds die dag is Jozef het voorwerp van spot, van de middeleeuwse mysterie-spelen tot in de romans van William Blake, James Joyce, Hugo Claus, Jose Saramago. In prenten wordt hij voorgesteld als een oude man, voor de gek gehouden. Door te gehoorzamen aan de engel, begint Jozef al een beetje op die zoon van Miriam te lijken. Die zoon zal in grote schande terechtgesteld worden op een kruis. Ja, Jozef lijkt wel voorbeschikt om een kind op te voeden dat ‘God redt’ zal heten, ook in schaamte en schande.

Er komt nog een schep bovenop. Jozef moet niet alleen Miriam in huis nemen en haar kind opvoeden. De engel vraagt hem: „Geef dat kind een naam.” Dat betekent meteen: „Erken het als jouw kind.” Hoe kan dat nu, Jozefs stamboom is trots en gaat terug op koning David? Jozef doet het toch en door de eeuwen heen zal hij de ‘rechtvaardige’ worden genoemd, precies omdat hij zijn faam opgeeft om voor Miriam te zorgen en haar kind te adopteren. Liefde, stekeblind en potdoof.

Op die manier geeft Jozef ons twee wegen aan om leerling van Jezus te worden, in voorbereiding op Kerstmis, zodat we op 25 december niet te erg schrikken van nog meer onverwachte dingen. Eerst, zorg dragen voor de naam en de faam van anderen. Thomas van Aquino zal 1.200 jaar later schrijven dat iemands naam kapotmaken niet alleen onrecht is, maar diefstal. Zelfs als het waar is wat we over anderen doorvertellen. Leerlingen van Jezus roddelen niet, hoe prettig het ook is. En dat gebeurt dagelijks in de buurt, op het werk, in de media, door beschuldigingen of insinuaties. „Zeg, ik denk dat ik Gerard met een andere vrouw heb gezien. 't Was wel donker en mistig, maar zijn arm lag over haar schouder.” Of: „Afrikanen zijn lui en hun ‘jongen’ zijn genetisch gedetermineerd uitschot. En alle moslims zijn terroristen, net zoals hun stichter.” We vergeten dan wel dat ook sommige leerlingen van Jezus een twijfelachtige faam genoten, uitzuigers van het volk, zoals Matteüs en Zacheüs, de gierige Judas en (in de roddelende overlevering) prostituee Maria van Magdala.

Dat is één: onze tong zevenmaal draaien eer we iets kwaads over anderen zeggen. En twee: onze eigen naam op het spel durven zetten, het risico lopen – zoals Jozef – van misverstaan, uitgelachen en bespot te worden. De heilige Theresa van Avila leefde ook in een klimaat, waarin de façade heel belangrijk was. Zij zei tegen een priester, die met haar samenwerkte en waarover gekletst werd: „Roddels zijn een huisje van stro. Ze geven een grote vlam, maar ze zijn snel verteerd. Lach erom. Het enig belangrijke is je geweten en wat God van je denkt.” Kardinaal Daniélou stierf in de traphal van een Parijs bordeel, „zegt men”. Tot bleek dat hij zich heel vaak wijdde aan de eenzaamheid van prostituees. Nooit waren er zoveel prostituees op de begrafenis van een kardinaal. Neen, je gelooft het ook niet hé? Waar rook is, is er toch vuur? En als er geen vuur is, dan is het een mesthoop, want die rookt ook. Steeds gelijk dus aan de roddelkant.

Dit is het laatste bericht, dat we krijgen vóór Kerstmis: zorg voor de goede naam van anderen en, als het moet, riskeer daarbij je eigen faam. Herinner ik me niet dat die zoon van Jozef en Miriam later zei: „Laat je twee keer op je wang slaan, maar zorg er wel voor dat dit niet met anderen gebeurt.”

Aan het einde van de week zijn we in het gezelschap van ongere herders, een ezel en een vruchteloze os. Ze hebben een Naam in hoofdletters bij God, een slechte faam op aarde. Wijst een naamloos en faamloos Kind ons de weg?

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 20 december: Jesaja 7, 10-14 en Lucas 1, 26-38 • Dinsdag 21 december: Hooglied 2, 8-14 of Sefanja 3, 14-18a en Lucas 1, 39-45 • Woensdag 22 december: Eerste Boek Samuël 1, 24-28 en Lucas 1, 46-56 • Donderdag 23 december: Maleachi 3, 1-4; 4, 4-6 en Lucas 1, 57-66 • Vrijdag 24 december: Tweede Boek Samuël 7, 15.8b-12.14a-16 en Lucas 1, 67-79 • Zaterdag 25 december (Kerstmis) • Geboorte van de Heer • Kerstnacht) Jesaja 9, 1-3.5-6 – Brief aan Titus 2, 11-14 – Lucas 2, 1-14 (Kerstdag) Jesaja 52, 7-10 – Brief aan de Hebreëen 1, 1-16 – Johannes 1, 1-18 of 1-5.9-14 • Zondag 26 december (Heilige Familie • Jezus, Maria en Jozef) Jezus Sirah 3, 2-6.12-14 – Brief aan de Kolossenzen 3, 12-21 – Matteüs

2, 13-15.19-23.

EUCHARISTIE OP RADIO | 19 december, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de parochie Sint-Tillo in Izegem met de Scola Sancti Gregorii onder leiding van Hans Vandoorne.

EUCHARISTIE OP TV | 19 december, 10 uur, VRT één: vanuit de Sint-Bavoparochie in het Oost-Vlaamse Mere.

EUCHARISTIE OP RADIO | 24 december, 00 uur, VRT Radio 1: middernachtmis vanuit de Onze-Lieve-Vrouwekathedraal in Antwerpen met het Antwerps kathedraalkoor onder leiding van Sebastiaan Van Steenberge, aan het orgel begeleid door Martine Lapeire.

EUCHARISTIE OP TV | 24 december, 00 uur, Canvas (1): middernachtmis vanuit de Sint-Pietersbasiliek in Rome. Commentaar van Wilfried Kemp van de Nederlandse omroep KRO.

EUCHARISTIE OP RADIO | 25 december, 10 uur, VRT Radio 1: kerstdagviering vanuit de Onze-Lieve-Vrouwebasiliek in Tongeren met de Kleine Cantorij onder leiding van Jan Peeters. Luc Ponnet bespeelt het orgel.

EUCHARISTIE OP TV | 25 december, 11 uur (1), VRT één: kerstdag vanuit de Sint-Stefanus in Jeruzalem (commentaar van Goedele Miseur), om 12 uur gevolgd door de kerstboodschap van Benedictus XVI en de pauselijke zegen *Urbi et Orbi* uit Rome (commentaar van Wilfried Kemp van de KRO).